

De zaak Oruma: Olielekkage uit een hogedrukoliepijpleiding

Uitgebrand gat na schoonmaak

MILIEUDEFENSIE / ALBERT TEN KATE

Milieudefensie, haar Nigeriaanse zusterorganisatie ERA en vier Nigeriaanse boeren en vissers stellen het hoofdkantoor van Shell aansprakelijk voor schade die olie lekkages in hun dorp hebben aangericht. Want een Nederlandse bedrijf, met een jaarwinst van 27 miljard dollar, mag zijn verantwoordelijkheid voor de gevolgen van zijn activiteiten niet ontlopen. Daarom vraagt Milieudefensie de Europese Unie om regels die ervoor zorgen dat Europese bedrijven, zoals Shell, zich wereldwijd maatschappelijk

verantwoord gedragen. In deze factsheet de zaak Oruma.

Lekkageschade

Op 26 juni 2005 ontdekte een surveillance bedrijf dat in opdracht van Shell toeziet op de plaatselijke pijpleidingen, een olie lekkage uit een Shell-pijpleiding bij Oruma, Bayelsa State, Nigeria. De olie lekte in de vele visvijvers, waarin Alali Efanga en chieft Fidelis A. Oguru van Oruma jonge visjes kweekten tot duizenden volwassen vissen. Alle waterleven in de vijvers – naast vissen ook kreeften, oesters, krabben en garnalen – stierf, waardoor de dorpelingen hun voedsel en inkomen voor vele jaren verloren. Rondom de visvijvers stonden honderden economisch waardevolle bomen: rubber, oliepalm, fruit en houtsoorten

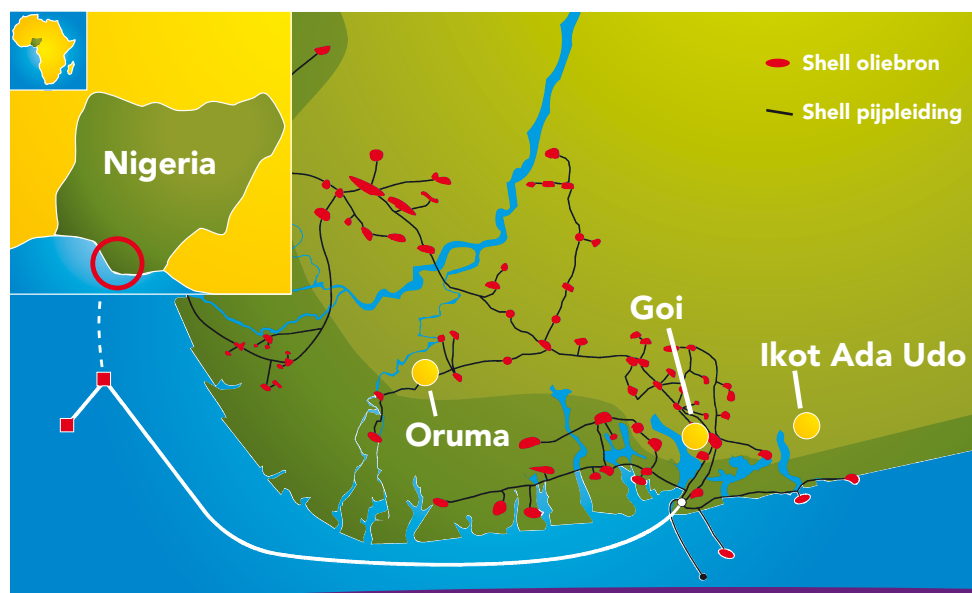
Eiser 1:

KADIR VAN LOHUIZEN/NOOR

Alali Efanga Oruma, Bayelsa State, Nigeria

Alali Efanga werd geboren op 17 augustus 1980 in Oruma. In 2001 erfde hij de visvijvers van zijn vader zaliger. De visvijvers zouden hem inkomen kunnen opleveren. Een olie lekkage in juni 2005 zorgde er echter voor dat de visvijvers tot op de dag van vandaag onbruikbaar zijn.

Milieudefensie. Een wereld te winnen.

zoals abara, afarra en mahonie. Ook deze bomen stierven af of verloren het vermogen om vrucht te dragen door de olievervuiling en door, verbazingwekkend, de opruimactie die een aantal maanden na de lekkage plaatsvond.

Alali Efanga: "Ik heb de visvijvers geërfd van mijn vader zaliger. Door de olie lekkage verloor ik mijn inkomen. We knopen nu de eindjes aan elkaar. Ik ga soms de bush in of ik vind een klusje bij een bedrijf voor 500 Naira (drie euro) per dag."

Twaalf dagen lang

De olie lekkage gebeurde tijdens het regen seizoen. Mede door de regens verspreidde de olie zich snel in de kreek en bossen. Uiteindelijk vloeide de olie in de Kolokreek, de kreek die het dorp Oruma van drinkwater voorziet. Aangrenzende dorpen zoals Obedum en Otuasega vonden ook olie in hun aangrenzende kreek. Shell legde de olieproductie door de pijpleiding niet stil tijdens de twaalf dagen durende lekkage. De olie bleef uit het lek stromen.

Het inspectieteam

Op 7 juli 2005 stopte Shell de lekkage en vormden vertegenwoordigers van het dorp, de overheid en Shell een gezamenlijk inspectieteam om de oorzaak te onderzoeken. Er moest diep gegraven worden om de olijepijpleiding bloot te leggen: op een diepte van drie meter werd de pijpleiding zichtbaar voor het inspectieteam. Er bleek een gat in de onderkant van de pijpleiding te zitten. Volgens de dorpe-

Vervuiling in Oruma

gen is dit waarschijnlijk veroorzaakt door corrosie of een ander mankement aan de pijpleiding.

De Nigeriaanse wet schrijft voor dat oliemaatschappijen compensatie moeten betalen voor schade die toegebracht is aan een gemeenschap door een lekkage die te wijten is aan de oliemaatschappij. Shell betaalde echter nooit enige compensatie. Het meldde dat het een computeranalyse zou uitvoeren om zo de oorzaak van de lekkage te achterhalen. Daarna zou het bedrijf terugkomen met de resultaten. De resultaten zijn nooit bekend gemaakt.

Schoonmaak?

Shell huurde een aannemer in voor de schoonmaak. Dit was in oktober/november 2005, vier maanden na de lekkage. Er werden tientallen grote gaten gegraven, sommige direct naast de visvijvers. De vervuilde grond werd hier naartoe gebracht en ver-

Besmeurd land in Oruma

volgens in de hens gestoken. De branden brachten ernstige schade toe aan naastgelegen bomen. De aannemer stak ook vervuilde grond in brand zonder eerst gaten te graven. Ook hierbij gingen verscheidene economisch belangrijke bomen verloren.

Chief Fidelis A. Oguru: "De schoonmaakoperatie was onvoldoende en zelfs contra-productief. Na de operatie bevatten de visvijvers nog steeds de olie die alle vissen doodde."

Nog steeds geen vissen

Maart 2008 zwommen nog steeds geen vissen in de visvijvers van beide slachtoffers.

Eiser 2:

KADIR VAN LOUIZEN/NOOR

Chief Fidelis A. Oguru Oruma, Bayelsa State, Nigeria

Chief Fidelis A. Oguru werd geboren op 10 oktober 1948 en is één van de dorpschoude van Oruma. Hij is een gepensioneerde ambtenaar, zijn inkomen vergaart hij nu vooral uit het bedrijven van visserij en landbouw. Hij leed ook ernstige schade door de olie lekkage van juni 2005.

Chief Fidelis: "Wij willen een vergoeding van het Shell-hoofdkantoor voor de geleden schade."

Alali Efanga: "We willen dat het Shell-hoofdkantoor zijn verantwoordelijkheid neemt. Daarom zijn we er klaar voor deze zaak naar de Nederlandse rechter te brengen."

Dit informatieblad wordt medegefinancierd door de EU.

De inhoud valt onder de verantwoordelijkheid van Milieudefensie en kan op generlei wijze worden beschouwd als een weergave van standpunten van de EU.